สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การสอนเสริมครั้งที่ 2
หน่วยที่ 8 - 15

เอกสารโสตทัศน์ชุดวิชา

90201

ฉบับปรับปรุง

สงวนลิขสิทธิ์

เอกสารโสตทัศน์ชุดวิชา การจัดการฟาร์ม
การสอนเสริมครั้งที่ 2
จัดทำขึ้นเพื่อเป็นบริการแก่นักศึกษาในการสอนเสริม
จัดทำต้นฉบับ : คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา
บรรณาธิการ/ออกแบบ : หน่วยผลิตสื่อสอนเสริม ศูนย์โสตทัศนศึกษา
สำนักเทคโนโลยีการศึกษา
จัดพิมพ์ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พิมพ์ครั้งที่ 32 ภาค 2/2563 ปรับปรุง

แผนการสอนเสริม
ครั้งที่ 2

การสอนเสริมชุดวิชา 90201 การจัดการฟาร์ม
หน่วยการสอนเสริม หน่วยที่ 8 – 15

รายชื่อหน่วยที่สอนเสริม

หน่วยที่ 8 การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์ม
หน่วยที่ 9 ต้นทุนและผลตอบแทนของกิจการฟาร์ม
หน่วยที่ 10 การจัดการปัจจัยการผลิตฟาร์ม
หน่วยที่ 11 การจัดการฟาร์มที่ดี มาตรฐาน และการตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์ม
หน่วยที่ 12 การจัดการการตลาดผลิตผลฟาร์ม
หน่วยที่ 13 การจัดการความเสี่ยงในธุรกิจฟาร์ม
หน่วยที่ 14 นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน และมาตรการพัฒนาการเกษตรของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจฟาร์ม
หน่วยที่ 15 การส่งเสริมการจัดการฟาร์มและกรณีตัวอย่างการจัดการฟาร์ม

แนวคิด

1. การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์ม เป็นการนำข้อมูลหรือผลของการดำเนินกิจการของฟาร์มมาทำการศึกษาและค้นหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ซึ่งการวิเคราะห์ผลการทำฟาร์ม ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มจากงบการเงิน โดยใช้งบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุน 2) การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการทำฟาร์ม ทั้งประสิทธิภาพทางกายภาพและประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ และ 3) การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มเชิงเปรียบเทียบและเชิงแนวโน้ม

2. ต้นทุนการผลิตแสดงถึงค่าใช้จ่ายในการผลิตพืชหรือสัตว์ชนิดหนึ่ง ส่วนผลตอบแทนคือรายรับหรือรายได้จากการขายผลผลิต เมื่อนำรายรับรวมลบด้วยต้นทุนการผลิตรวมจะแสดงถึงผลกำไร (หรือขาดทุน) จากการผลิตพืชหรือสัตว์ชนิดนั้น

3. การจัดการปัจจัยการผลิตฟาร์มเป็นการจัดสรรที่ดิน แรงงาน และทุน ให้มีความเหมาะสมเพียงพอต่อความต้องการในธุรกิจฟาร์ม ภายใต้หลักการจัดการ ด้วยการกำหนดทรัพยากรที่มีอยู่ให้สามารถตอบสนองต่อกิจกรรมของฟาร์ม และประเมินผลการใช้ปัจจัยการผลิตเหล่านั้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. หลักและวิธีปฏิบัติในการทำฟาร์มที่ดีเป็นแนวทางในการทำการเกษตรเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีตรงตามมาตรฐานที่กำหนด ได้ผลผลิตสูงคุ้มค่าการลงทุน และกระบวนการผลิตจะต้องปลอดภัยต่อเกษตรกรและผู้บริโภค มีการใช้ทรัพยากรที่เกิดประโยชน์สูงสุด เกิดความยั่งยืนทางการเกษตร และไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

5. การจัดการการตลาดเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ตลาด ทั้งตลาดผู้บริโภค และตลาดองค์การ ใช้การตลาดเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การแบ่งส่วนตลาด การกำหนดตลาดเป้าหมาย และการกำหนดตำแหน่งตลาด ผลจากการตลาดเป้าหมายจะใช้เป็นแนวทางในการจัดการส่วนประสมการตลาด ได้แก่ การจัดการผลิตภัณฑ์ การจัดการราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด

6. ความเสี่ยง เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายใต้หลักของความน่าจะเป็น ซึ่งความเสี่ยงมักจะส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจฟาร์ม เช่น ด้านการผลิต ด้านราคา ด้านการเงิน เป็นต้น ฉะนั้น การจัดการความเสี่ยจึงเป็นแนวทางที่จะช่วยลดผลกระทบที่อาจนำมาซึ่งความเสียหายต่อธุรกิจฟาร์มให้น้อยลง เช่น การทำกิจกรรมให้หลากหลาย การทำประกัน การทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า การศึกษาหาความรู้ เป็นต้น

7. นโยบาย เป็นกรอบแนวคิดการทำงานภายใต้สถานการณ์จำเพาะของกลุ่มบุคคล องค์การธุรกิจหรือรัฐบาล โดยเป็นกรอบในการจัดทำยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการสำหรับการพัฒนาประเทศหรือพัฒนาองค์การ นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาจะมีหลายระดับ เช่น ระดับประเทศ ระดับกระทรวง ระดับองค์การ โดยแผนพัฒนาและมาตรการในภาคการเกษตรจำแนกได้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้านเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

8. เป้าหมายของการส่งเสริมการจัดการฟาร์ม คือ การพัฒนาการเกษตรที่ต้องอาศัยการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เพื่อพัฒนาผลผลิตสูงสุดทั้งปริมาณและคุณภาพ โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าการดำเนินงานการส่งเสริมการจัดการฟาร์ม กรณีศึกษาประกอบด้วย 1) ไร่ทองหทัยเป็นศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ โดยนำศาสตร์พระราชามาเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรม 2) ฟาร์มนาแปลงใหญ่ของนางสาวสวณีย์ โพธิ์รัง โดยมีภารกิจหลัก ได้แก่ การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มคุณภาพผลผลิต การวางแผนการผลิต และการตลาด 3) ฟาร์มโคเนื้อที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ มีวัตถุประสงค์การขุนโคเพื่อส่งตลาดระดับพรีเมี่ยม โดยมีการจัดการด้านการตลาดผ่านระบบสหกรณ์เป็นผู้ดำเนินการ

<u>วัตถุประสงค์</u>

หลักจากนักศึกษาเข้ารับการสอนเสริมแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายการวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มได้
2. อธิบายต้นทุนและผลตอบแทนของกิจการฟาร์มได้
3. อธิบายการจัดการปัจจัยการผลิตฟาร์มได้
4. อธิบายการจัดการฟาร์มที่ดี มาตรฐาน และการตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์มได้

5. อธิบายการจัดการการตลาดผลิตผลฟาร์มได้
6. อธิบายการจัดการความเสี่ยงในธุรกิจฟาร์มได้
7. อธิบายนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน และมาตรการพัฒนาการเกษตรของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจฟาร์มได้
8. อธิบายการส่งเสริมการจัดการฟาร์มและกรณีตัวอย่างการจัดการฟาร์มได้

<u>กิจกรรมการสอนเสริม</u>

1. ประเมินผลการสอนโดยทำแบบประเมินก่อนการสอนเสริม และซักถามเพื่อประเมินความพร้อม
2. สรุปสาระสังเขปของประเด็นที่ 8 - 15
3. ตอบคำถามและทำกิจกรรมควบคู่กับการสอนเสริม
4. ประเมินผลการสอนเสริมโดยทำแบบประเมินผลหลังการสอนเสริม

<u>สื่อการสอนเสริม</u>

1. แบบประเมินผลตนเองก่อนและหลังการสอนเสริม
2. เอกสารโสตทัศน์ประกอบการอภิปรายและบรรยายสรุป

<u>การประเมินผล</u>

1. ประเมินผลโดยให้นักศึกษาตอบคำถาม
2. ประเมินผลจากคำถามที่นักศึกษาถาม
3. ประเมินจากการประเมินผลตนเองก่อนและหลังการสอนเสริม

<u>แบบประเมินผลตนเองก่อนรับการสอนเสริม</u>

<u>ครั้งที่ 2</u>

<u>ชุดวิชา</u> 90201 การจัดการฟาร์ม

<u>วิธีทำ</u> ขอให้นักศึกษาใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และใส่เครื่องหมาย ✗ หน้าหัข้อที่ผิด

..... 1. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (rate of return on assets: ROA) เป็นการวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มจากงบแสดงฐานะทางการเงิน

..... 2. การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มเชิงเปรียบเทียบเป็นการเปรียบเทียบผลการทำฟาร์มของตนเองในปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมาแล้ว 3-5 ปี

..... 3. ในการผลิตพืชและสัตว์ ผลตอบแทนต่อทุนคือ กำไร

..... 4. ในการคิดต้นทุนการผลิตน้ำนมดิบ ค่าเสื่อมราคาแม่โคนมจัดเป็นต้นทุนที่เป็นค่าใช้จ่ายประจำ

..... 5. การจัดการปัจจัยการผลิตฟาร์ม หมายถึง การที่ผู้ประกอบการดำเนินใช้ปัจจัยการผลิต ได้แก่ ที่ดิน แรงงาน ทุน และการประกอบการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการผลิตสินค้าและบริการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผลิต

..... 6. ทุน ภายใต้การบริหารจัดการฟาร์มหมายถึง เครื่องจักร เครื่องมือ หรือสิ่งก่อสร้าง ที่ใช้ในกิจกรรมการผลิตและสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กิจการฟาร์ม

..... 7. องค์ประกอบของฟาร์มพืช ประกอบไปด้วย 3 ประการ คือ ปัจจัยที่ใช้ในการผลิตพืช สภาพแวดล้อมในการผลิตพืช การจัดการสภาพแวดล้อมและปัจจัยการผลิต

..... 8. หลักการผลิตสัตว์ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 3 ข้อ ได้แก่ พันธุ์ อาหารและการให้อาหาร และการจัดการด้านสุขภาพสัตว์

..... 9. หน้าที่การตลาด ได้แก่ หน้าที่ทางการแลกเปลี่ยน หน้าที่ทางกายภาพ และหน้าที่อำนวยความสะดวก

..... 10. การตลาดเป้าหมายเป็นการกำหนดส่วนประสมการตลาด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด

..... 11. ความเสี่ยง เป็นสถานการณ์ที่เกษตรกรไม่สามารถคาดคะเนเหตุการณ์ใดๆ ได้เลย

..... 12. ความเสี่ยงที่เกษตรกรได้รับจากการทำกิจกรรมในภาคการเกษตรด้านราคาคือ ความเสี่ยงด้านราคาผลผลิต และความเสี่ยงด้านปัจจัยการผลิต

..... 13. จากนโยบายของรัฐบาลจะถูกนำมาใช้เป็นกรอบในการจัดทำยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการต่อไป

..... 14. แผนการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาด้านการผลิตของฟาร์ม

..... 15. มิติด้านเวลาเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการเกษตรในการส่งเสริมการจัดการฟาร์ม

..... 16. ข้าว และเมล็ดพันธุ์ข้าว คือ ผลผลิตหลักของฟาร์มของนางสาวสวณีย์ โพธิ์รัง เป็นฟาร์มผลิตข้าวภายใต้ระบบ GAP และเป็นสมาชิกในกลุ่มโครงการนาแปลงใหญ่

โสตทัศน์ # 8.1.1 องค์ประกอบงบแสดงฐานะการเงิน

องค์ประกอบงบแสดงฐานะการเงิน

องค์ประกอบงบแสดงฐานะการเงินแบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบหลัก คือ สินทรัพย์ และหนี้สินและส่วนของเจ้าของ จากองค์ประกอบของงบแสดงฐานะการเงินของฟาร์มสามารถเขียนออกมาเป็นสมการได้ ดังนี้

สินทรัพย์รวม = หนี้สินรวม + ส่วนของเจ้าของ

สุขใจฟาร์ม
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X0

หน่วย: บาท

สินทรัพย์	จำนวนเงิน	หนี้สินและส่วนของเจ้าของ	จำนวนเงิน
สินทรัพย์หมุนเวียน:		**หนี้สินหมุนเวียน:**	
เงินสด		เจ้าหนี้การค้า	
เงินฝากธนาคาร		เงินกู้ระยะสั้น	
ลูกหนี้การค้า		รายได้รับล่วงหน้า	
ผลผลิตคงเหลือ		เงินปันผลค้างจ่าย	
ปัจจัยการผลิตคงเหลือ		เงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระ	
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า		ภายใน 1 ปี	
เงินให้กู้ระยะสั้น		รวมหนี้สินหมุนเวียน	XXXX
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่นๆ	XXXX	**หนี้สินไม่หมุนเวียน:**	
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		เงินกู้ระยะยาว	
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน:		เจ้าหนี้ค่าเช่าซื้อสินทรัพย์	
เงินทุนระยะยาว		รวมหนี้สิน	XXXX
เงินให้กู้ยืมระยะยาว		**ส่วนของเจ้าของ:**	
ที่ดิน โรงเรือน เครื่องจักรและ		ทุนสำรอง	
อุปกรณ์ พันธุ์สัตว์ (ซื้อ)		กำไรสะสม	
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	XXXX	การปรับมูลค่า	
รวมสินทรัพย์	XXXX	รวมส่วนของเจ้าของ	XXXX
		รวมหนี้สินและส่วนของ	XXXX
		เจ้าของ	

โสตทัศน์ # 8.1.2 องค์ประกอบงบกำไรขาดทุน

องค์ประกอบงบกำไรขาดทุน

องค์ประกอบของงบกำไรขาดทุนแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบหลัก คือ รายได้ รายจ่าย และกำไร (ขาดทุน) หรือรายได้สุทธิ จากองค์ประกอบของงบกำไรขาดทุนของฟาร์มสามารถเขียนออกมาเป็นสมการได้ ดังนี้

กำไร (ขาดทุน) หรือรายได้สุทธิ = รายได้ + รายจ่าย

สุขใจฟาร์ม
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25X0

หน่วย: บาท

รายได้:	จำนวนเงิน	
รายได้จากการขายผลผลิตพืช		
รายได้จากการขายผลผลิตสัตว์		
รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์สัตว์		
เงินชดเชยจากรัฐ		
รายได้อื่นๆ ของฟาร์ม		
การเปลี่ยนแปลงมูลค่าในผลผลิตคงเหลือ		
พืช		
สัตว์		
การคัดพันธุ์สัตว์ออกจากฝูงเพื่อขาย		
การปรับมูลค่าของบัญชีลูกหนี้		
รวมรายได้		XXXX
รายจ่าย:		
ค่าใช้จ่ายทางด้านพืช		
ค่าใช้จ่ายทางด้านสัตว์		
ค่าใช้จ่ายการดำเนินงานอื่นๆ		
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง		
ค่าแรงงาน		
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครื่องจักร		
ค่าเบี้ยประกัน		
ค่าเช่าที่ดิน		

โสตทัศน์ # 8.1.2 องค์ประกอบงบกำไรขาดทุน (ต่อ)

รายการปรับปรุง		
เจ้าหนี้การค้า		
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย		
ค่าวัสดุสิ้นเปลืองที่ไม่ได้ใช้		
ค่าเสื่อมราคา		
รวมรายจ่ายในการดำเนินการ		XXXX
ค่าดอกเบี้ยที่เป็นเงินสด		
รายการปรับปรุงดอกเบี้ยค้างจ่าย		
รวมรายจ่ายดอกเบี้ย		
รวมรายจ่าย		
รายได้สุทธิจากการดำเนินการ		XXXX
ขายสินทรัพย์		
เครื่องจักร		
ที่ดิน		
อื่นๆ เช่น พ่อพันธุ์แม่พันธุ์คัดทิ้ง		
กำไร (ขาดทุน) หรือรายได้สุทธิ		XXXX

โสตทัศน์ # 8.1.3 ขั้นตอนการวิเคราะห์งบการเงิน

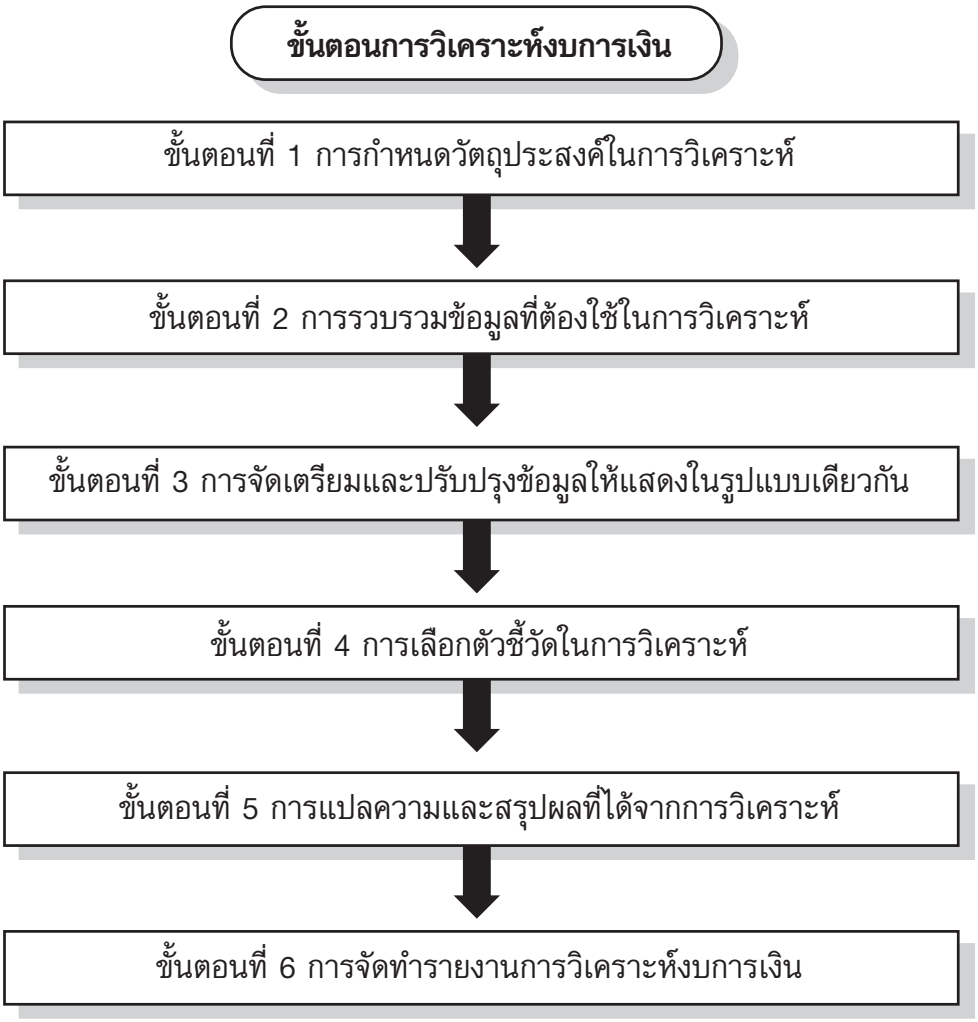

โสตทัศน์ # 8.2 การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มจากงบแสดงฐานะการเงิน

การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มจากงบแสดงฐานะการเงิน คือ .....

.....

1. การวิเคราะห์สภาพคล่อง อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้ในการวิเคราะห์สภาพคล่องของกิจการมีดังนี้

1.1 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน = $\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$

1.2 เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ = สินทรัพย์หมุนเวียน - หนี้สินหมุนเวียน

2. การวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการมีดังนี้

2.1 อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม = $\frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$

2.2 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของเจ้าของ = $\frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ส่วนของเจ้าของ}}$

2.3 อัตราส่วนส่วนของเจ้าของต่อสินทรัพย์ = $\frac{\text{ส่วนของเจ้าของรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$

การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มจากงบกำไรขาดทุน คือ .....

.....

1. รายได้เงินสดสุทธิฟาร์ม = รายได้เงินสด - รายจ่ายเงินสด

2. รายได้สุทธิฟาร์มจากการดำเนินงาน = รวมรายได้ที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด - รวมรายจ่ายที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด

3. รายได้สุทธิฟาร์ม = รายได้สุทธิฟาร์มจากการดำเนินงาน + ส่วนเพิ่มหรือลดจากการขายสินทรัพย์

4. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ = $\frac{\text{ผลตอบแทนของสินทรัพย์}}{\text{ค่าเฉลี่ยของสินทรัพย์รวม}} \times 100$

5. อัตราผลตอบแทนต่อทุนหรือส่วนของเจ้าของ = $\frac{\text{ผลตอบแทนต่อส่วนของเจ้าเอง}}{\text{ส่วนของเจ้าของเฉลี่ย}} \times 100$

โสตทัศน์ # 8.3 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการทำฟาร์ม

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการทำฟาร์ม

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพทางกายภาพ

- **พืช**
  - ปริมาณผลผลิตข้าวหอมมะลิ 350 กิโลกรัมต่อไร่
  - การเก็บเกี่ยวข้าว 1 ตันต่อจำนวนแรงงาน 5 คน
  - พื้นที่ปลูกข้าวโพด 1 ไร่ต่อการใช้ปุ๋ยไนโตรเจน 50 กิโลกรัม
- **สัตว์**
  - จำนวนไข่ต่อแม่ไก่ 1 ตัว
  - ปริมาณน้ำนมโคต่อแม่โค 1 ตัว
  - จำนวนลูกสุกรต่อแม่สุกร 1 ตัวต่อปี
  - อัตราแลกเนื้อ
  - อัตราการเจริญเติบโต
  - อัตราการตาย

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ

- **พืช**
  - มูลค่าพืชต่อพื้นที่เพาะปลูก
  - รายได้สุทธิของพืชต่อพื้นที่เพาะปลูก
- **เครื่องจักร**
  - การลงทุนทางเครื่องจักรต่อพื้นที่เพาะปลูก
  - ค่าใช้จ่ายของเครื่องจักรต่อพื้นที่เพาะปลูก
- **สัตว์**
  - การวิเคราะห์มูลค่าผลผลิตสัตว์ต่อค่าอาหาร 100 บาท
  - การวิเคราะห์ค่าอาหารสัตว์ต่อผลผลิตสัตว์ 100 กิโลกรัม
- **แรงงาน**
  - มูลค่าการผลิตทางการเกษตรต่อแรงงาน (คน)
  - ค่าใช้จ่ายของแรงงานต่อคน

โสตทัศน์ # 8.4 การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มเชิงเปรียบเทียบ

การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มเชิงเปรียบเทียบ .....

.....

.....

.....

.....

การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มเชิงแนวโน้ม .....

.....

.....

.....

.....

โสตทัศน์ # 9.1 ความหมายและความสำคัญของต้นทุนการผลิต

ต้นทุนการผลิต หมายถึง .....

.....

.....

ความสำคัญของต้นทุนการผลิต

1. ทำให้ทราบถึงผลประกอบการของการผลิตผลิตผลแต่ละชนิด
2. ใช้ควบคุมการดำเนินงานฟาร์ม
3. ใช้เป็นแนวทางปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต
4. ใช้กำหนดราคาซื้อขายผลิตผล
5. ชี้ให้เห็นแนวโน้มความสำเร็จในการผลิตผลิตผลฟาร์ม
6. เป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการรายใหม่ตัดสินใจลงทุนทำการเกษตร
7. ใช้ประกอบการวางแผน/กำหนดนโยบายด้านการผลิตและการตลาดของภาครัฐ

โสตทัศน์ # 9.2 ประเภทของต้นทุนการผลิต

ประเภทของต้นทุนการผลิต

จำแนกตามความสัมพันธ์ที่มีต่อปริมาณกิจกรรม
- ต้นทุนผันแปร
- ต้นทุนคงที่

จำแนกตามลักษณะการใช้จ่ายของผู้ผลิต
- ต้นทุนที่เป็นเงินสด
- ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด

จำแนกตามความสัมพันธ์ของต้นทุนกับปริมาณผลผลิต
- ต้นทุนผันแปรรวม
- ต้นทุนคงที่รวม
- ต้นทุนการผลิตรวม
- ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย
- ต้นทุนคงที่เฉลี่ย
- ต้นทุนรวมเฉลี่ย
- ต้นทุนเพิ่ม

โสตทัศน์ # 9.3 จุดคุ้มทุน

จุดคุ้มทุน หมายถึง .....

.....

.....

จุดคุ้มทุน

ปริมาณผลิตผลคุ้มทุน (Q_B)

$$Q_B = \frac{\text{ต้นทุนการผลิตรวม}}{\text{ราคาผลิตผลต่อหน่วย}}$$

ราคาผลิตผลคุ้มทุน (P_B)

$$P_B = \frac{\text{ต้นทุนการผลิตรวม}}{\text{ปริมาณผลิตผล}}$$

<u>ตัวอย่าง</u> ในการผลิตพืชชนิดหนึ่ง 3 ไร่ มีต้นทุนผันแปรรวม 6,500 บาท ต้นทุนคงที่รวม 700 บาท ถ้าเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ 600 กิโลกรัม จะต้องขายผลผลิตให้ได้อย่างน้อยกิโลกรัมละเท่าไรจึงจะคุ้มทุนพอดี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

โสตทัศน์ # 9.4 ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตพืช

ต้นทุนการผลิตพืช

ต้นทุนการผลิตพืชระยะสั้น

1. ต้นทุนผันแปร

- ค่าแรงงาน
- ค่าวัสดุ
- ค่าดอกเบี้ย/ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน

2. ต้นทุนคงที่

- ค่าใช้ที่ดิน
- ค่าเสื่อมราคาโรงเรือน เครื่องจักร ฯลฯ
- ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนโรงเรือน เครื่องจักร ฯลฯ

3. ต้นทุนการผลิตรวม = 1 + 2

ต้นทุนการผลิตพืชระยะยาว

1. ต้นทุนก่อนให้ผลผลิต

- ค่าแรงงาน
- ค่าวัสดุ
- ค่าดอกเบี้ย/ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน
- ค่าใช้ที่ดิน
- ค่าเสื่อมราคาโรงเรือน เครื่องจักร ฯลฯ
- ค่าเสียโอกาสโรงเรือน เครื่องจักร ฯลฯ

2. ต้นทุนช่วงให้ผลผลิต

- ค่าแรงงาน
- ค่าวัสดุ
- ค่าดอกเบี้ย/ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน
- ค่าใช้ที่ดิน
- ค่าเสื่อมราคาโรงเรือน เครื่องจักร ฯลฯ
- ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนโรงเรือน เครื่องจักร ฯลฯ
- ต้นทุนก่อนให้ผลผลิต

ผลตอบแทนการผลิตพืชระยะสั้น

1. ผลตอบแทนรวมหรือรายได้รวม = ปริมาณผลผลิต x ราคาผลผลิต
2. ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร = ผลตอบแทนรวม - ต้นทุนผันแปรรวม
3. ผลตอบแทนเหนือต้นทุนที่เป็นเงินสด = ผลตอบแทนรวม - ต้นทุนที่เป็นเงินสด
4. กำไร = ผลตอบแทนรวม - ต้นทุนการผลิตรวม

ผลตอบแทนการผลิตพืชระยะยาว (ปีที่ให้ผลผลิต)

1. ผลตอบแทนรวมหรือรายได้รวม = ปริมาณผลผลิต x ราคาผลผลิต
2. กำไร = ผลตอบแทนรวม - ต้นทุนการผลิตรวม

โสตทัศน์ # 9.5 ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตสัตว์

ต้นทุนการผลิตสัตว์

ต้นทุนการผลิตสัตว์ระยะสั้น

1. ต้นทุนผันแปร

- ค่าพันธุ์สัตว์
- ค่าอาหาร
- ค่าแรงงาน
- ค่ายาป้องกันและรักษาโรค
- ค่าน้ำ ไฟฟ้า น้ำมันเชื้อเพลิง
- ค่าดอกเบี้ย/ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน
- อื่น ๆ

2. ต้นทุนคงที่

- ค่าใช้ที่ดิน
- ค่าเสื่อมราคาโรงเรือน เครื่องจักร ฯลฯ
- ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนโรงเรือน เครื่องจักร ฯลฯ

3. ต้นทุนการผลิตรวม = 1 + 2

ต้นทุนการผลิตผลิตผลจากสัตว์ที่ให้ผลผลิตระยะยาว

1. ต้นทุนดำเนินงาน

- ค่าแรงงาน
- ค่าอาหาร
- ค่ายาป้องกันและรักษาโรค
- ค่าน้ำ ไฟฟ้า น้ำมันเชื้อเพลิง
- ค่าดอกเบี้ย/ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน
- อื่นๆ

2. ต้นทุนที่เป็นค่าใช้จ่ายประจำ

- ค่าใช้ที่ดิน
- ค่าเสื่อมราคาโรงเรือน เครื่องจักร ฯลฯ
- ค่าเสื่อมราคาพันธุ์สัตว์
- ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนโรงเรือน เครื่องจักร พันธุ์สัตว์ ฯลฯ

3. ต้นทุนการผลิตรวม = 1 + 2

กำไร = รายได้รวม – ต้นทุนการผลิตรวม

ต้นทุนการใช้ปัจจัยการผลิตกรณีใช้ร่วมกันหลายกิจการ (ทั้งการผลิตพืชและสัตว์)

1. จัดสรรค่าใช้จ่ายตามสัดส่วนของพื้นที่ใช้ประโยชน์
2. จัดสรรค่าใช้จ่ายตามสัดส่วนของรายได้
3. จัดสรรค่าใช้จ่ายตามสัดส่วนของชั่วโมงการใช้งาน

โสตทัศน์ # 9.6 การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตพืชและสัตว์

(1) การปลูกพืช 1 ไร่ ระยะเวลา 6 เดือน มีต้นทุนดังนี้

	เงินสด	**ไม่เป็นเงินสด**	**รวม**
ต้นทุนผันแปร			
ค่าแรงงาน วัสดุ	2,400	400	.....
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	-	.....	.....
รวม	.....	.....	.....
ต้นทุนคงที่	100	700	.....
ต้นทุนการผลิตรวม	.....	.....	.....

1. เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ไร่ละ 500 กิโลกรัม และขายได้กิโลกรัมละ 10 บาท ถ้าเกษตรกรใช้เงินทุนของตนเองในการปลูกพืช

   จงคำนวณหา

   1) ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน ถ้าอัตราดอกเบี้ยเท่ากับร้อยละ 3
   2) ต้นทุนการผลิตรวม
   3) ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร
   4) ผลตอบแทนเหนือต้นทุนที่เป็นเงินสด
   5) กำไรต่อไร่
   6) กำไรต่อกิโลกรัม

.....

.....

.....

.....

.....

2. เกษตรกรซื้อลูกไก่เนื้อมาเลี้ยงจำนวน 1,000 ตัว ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยง 42 วัน มีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงรวม 55,000 บาท และมีไก่เนื้อที่นำออกขายได้ 980 ตัว ถ้าน้ำหนักไก่ที่นำออกขายเฉลี่ยตัวละ 2 กิโลกรัม และขายได้กิโลกรัมละ 35 บาท

   จงคำนวณหา

   1) ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อตัว
   2) ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อกิโลกรัม
   3) อัตราการตายของไก่เนื้อ
   4) กำไรเฉลี่ยต่อกิโลกรัม

.....

.....

.....

.....

.....

โสตทัศน์ # 10.1 แนวคิดการจัดการปัจจัยการผลิตฟาร์ม

แนวคิดการจัดการปัจจัยการผลิตฟาร์ม

ความหมาย

หมายถึง การที่ผู้ประกอบการดำเนินใช้ปัจจัยการผลิตอันได้แก่ ที่ดิน แรงงาน ทุน และผู้ประกอบการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการผลิตสินค้าและบริการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผลิต

ความสำคัญ

1. ทราบปริมาณปัจจัยการผลิตที่ต้องการใช้ในฟาร์มหลังจากที่ตัดสินใจทำฟาร์มแล้ว
2. ลดความเสี่ยงเรื่องความไม่แน่นอนของราคาปัจจัยการผลิต และการตลาดมักมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
3. เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ปัจจัยฟาร์มสมัยใหม่

ปัจจัยการผลิตฟาร์ม

ที่ดิน

1. สภาพภูมิศาสตร์และภูมิอากาศ
2. ความอุดมสมบูรณ์ของดิน
3. ที่ตั้งของที่ดิน
4. การวางผังฟาร์ม

แรงงาน

1. ปริมาณงานและลักษณะงานในฟาร์ม
2. การทดแทนแรงงาน
3. ที่มาของแรงงาน

ทุน

1. ปริมาณทุน
2. ขนาดของฟาร์ม
3. ประเภทของกิจการฟาร์ม

การประกอบการ/ผู้ประกอบการ

1. การวางแผน
2. การจัดการองค์การ
3. การนำ/ภาวะผู้นำ
4. การควบคุม

ข้อจำกัด

.....

.....

.....

.....

โสตทัศน์ # 10.2 การจัดการที่ดินฟาร์ม

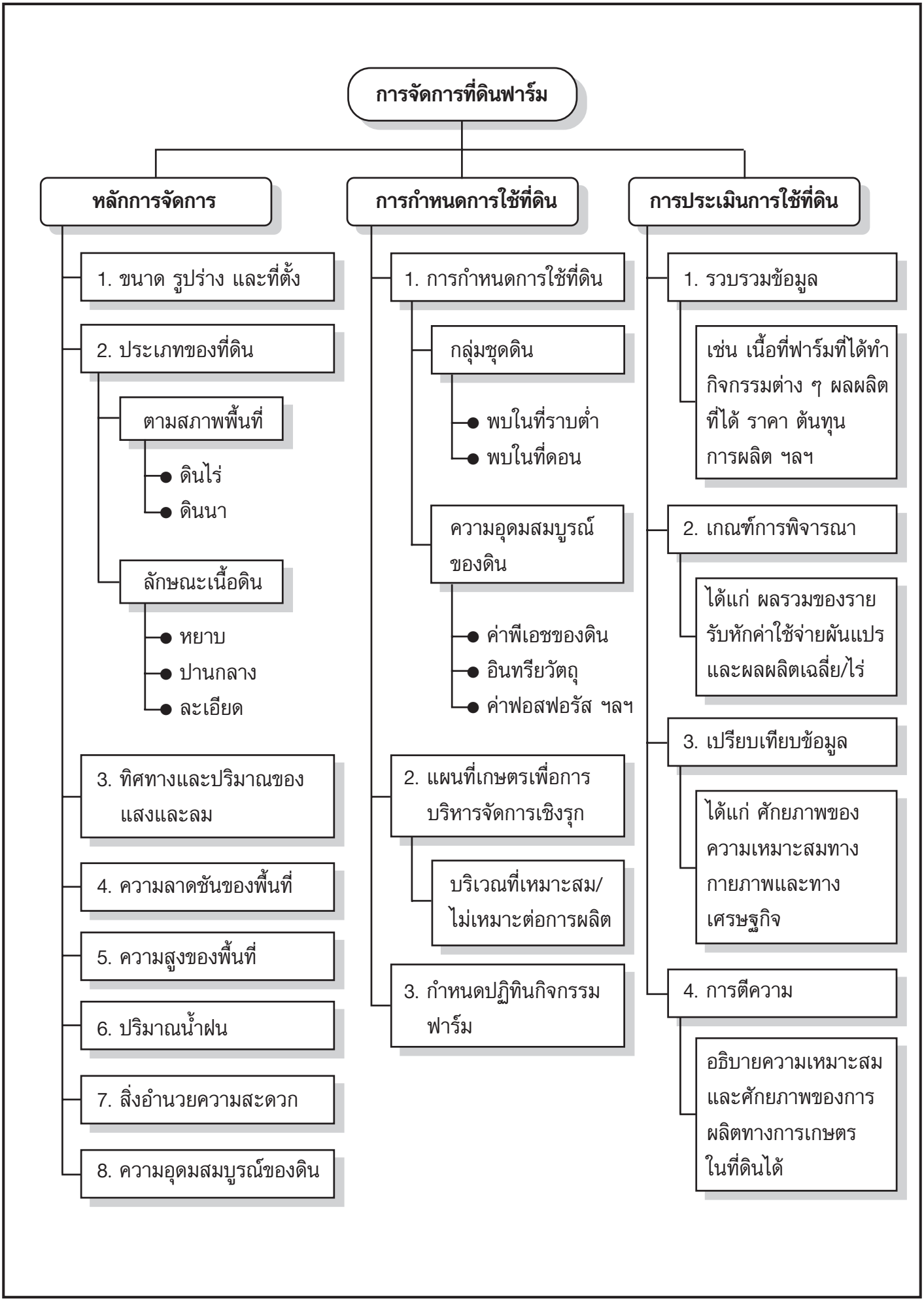

โสตทัศน์ # 10.3 การจัดการแรงงานฟาร์ม

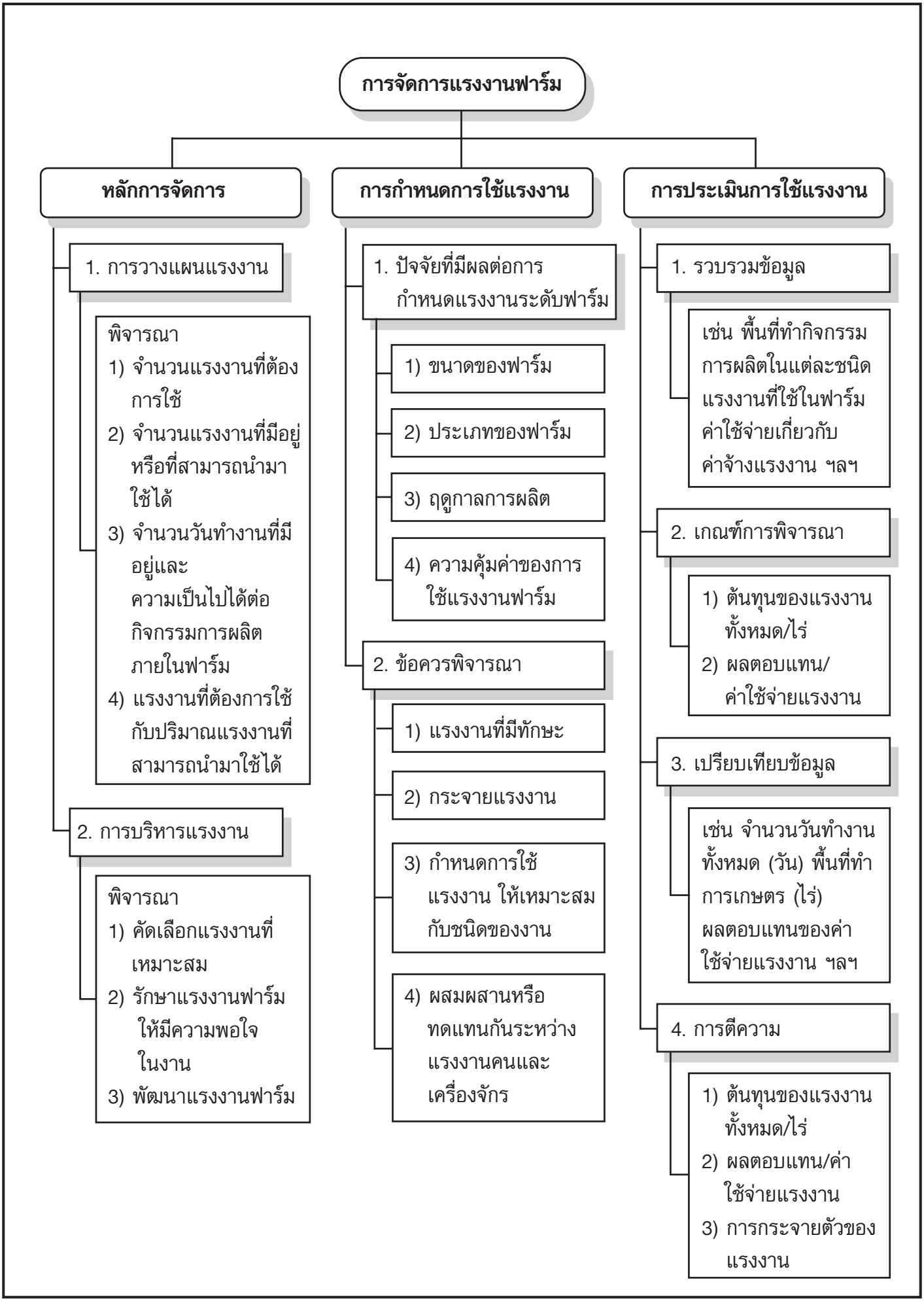

โสตทัศน์ # 10.4 การจัดการทุนฟาร์ม

การจัดการทุนฟาร์ม

หลักการจัดการ

1. ความหมายของทุน
   - หมายถึง เครื่องจักร เครื่องมือ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้ในกิจกรรมการผลิต และสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กิจการฟาร์ม
2. การจัดการเครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตร
   - พิจารณา
     1) ค่าสึกหรอหรือค่าเสื่อมราคา
     2) ต้องมีการบำรุงรักษาและซ่อมแซม
     3) ต้องใช้พลังงาน
     4) สามารถให้บริการได้ประกอบการตัดสินใจ
3. ข้อควรคำนึง
   - 1) รูปแบบของการกิจการฟาร์ม
     2) ลักษณะของกิจการฟาร์ม
     3) ขนาดของเครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตร
     4) ความคล่องตัวในการดำเนินงาน

การกำหนดการใช้เครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตร

1. ประเภทของเครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตร
   - 1) เครื่องมือเตรียมดิน
     2) เครื่องปลูก
     3) เครื่องมือบำรุงรักษา
     4) เครื่องเก็บเกี่ยว
     5) เครื่องมืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ระดับการใช้งาน
   - 1) ระดับพื้นฐาน
     2) ระดับเบื้องต้น
     3) ระดับก้าวหน้าขั้นต้น
     4) ระดับก้าวหน้า
     5) ระดับก้าวหน้าที่สำหรับการผลิตเฉพาะด้าน
     6) ระดับก้าวหน้าที่ต้องการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบทางชีวภาพ
     7) ระดับทันสมัยแบบอัตโนมัติ

การประเมินการใช้เครื่องจักรฯ

1. รวบรวมข้อมูล
   - เช่น พื้นที่ทำกิจกรรมการผลิต ค่าใช้จ่ายแรงงานคนและเครื่องจักร รายรับ ทั้งหมด ฯลฯ
2. เกณฑ์การพิจารณา
   - 1) ต้นทุนของแรงงานและเครื่องจักรฯ ทั้งหมด/ไร่
     2) ผลตอบแทน/ค่าใช้จ่ายแรงงานและเครื่องจักรฯ
3. เปรียบเทียบข้อมูล
   - เช่น พื้นที่ในการทำ กิจกรรมการเพาะปลูก (ไร่) ผลตอบแทนต่อค่าใช้จ่ายแรงงานและเครื่องจักรฯ ฯลฯ
4. การตีความ
   - 1) ต้นทุนของแรงงานและเครื่องจักรฯ ทั้งหมดเฉลี่ย/ไร่
     2) ผลตอบแทน/ค่าใช้จ่ายแรงงานและเครื่องจักรฯ

โสตทัศน์ # 11.1 หลักการจัดการฟาร์มที่ดี

การจัดการฟาร์มพืช

องค์ประกอบของฟาร์มพืช

1. ปัจจัยที่ใช้ในการผลิตพืช
- พันธุ์พืช
- สารเคมีเกษตร ปุ๋ย สารควบคุมศัตรูพืช
- เครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตร
- แรงงาน
- เงิน

2. สภาพแวดล้อมในการผลิตพืช
- สภาพแวดล้อมที่ไม่มีชีวิต
- สภาพแวดล้อมที่มีชีวิต

3. การจัดการปัจจัยและสภาพแวดล้อมในการผลิตพืช
- การจัดการปัจจัยการผลิตพืช
- การจัดการสภาพแวดล้อม

การจัดการฟาร์มพืชที่ดี

1. การกำหนดระบบปลูก
2. การจัดการการปลูก
3. การดูแลรักษา
4. การอารักขาพืช
5. การจัดการเก็บเกี่ยว และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว
6. การจัดการควบคุมการผลิตพืช

● การจัดการฟาร์มพืชที่ดีต้องมีความรู้และความเข้าใจในกระบวนการผลิตพืชหลายด้าน ได้แก่ การกำหนดระบบการปลูกพืช การจัดการการปลูกพืช การดูแลรักษา การอารักขาพืช การจัดการการเก็บเกี่ยวและหลังการเก็บเกี่ยว และการจัดการควบคุมการผลิตพืช

โสตทัศน์ # 11.1 หลักการจัดการฟาร์มที่ดี (ต่อ)

การจัดการฟาร์มสัตว์และสัตว์น้ำ

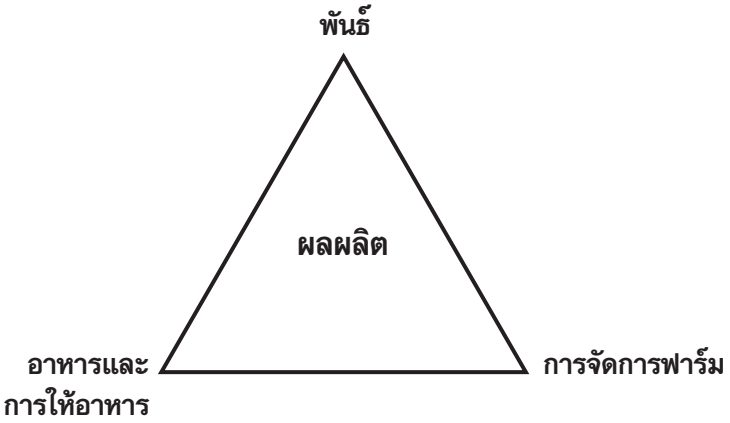

หลักการผลิตสัตว์และสัตว์ที่ผู้เลี้ยงต้องคำนึงถึง ได้แก่

1. ใช้สัตว์พันธุ์ดี ที่ให้ผลผลิตตามตลาดต้องการ
2. ใช้อาหารสัตว์ที่มีคุณภาพดีเหมาะสมกับสัตว์แต่ละชนิด แต่ละช่วงอายุ
3. มีการจัดการเลี้ยงดูที่ทำให้สัตว์มีสุขภาพดี แข็งแรง และมีความต้านทานโรค

การจัดการฟาร์มแบบผสมผสาน

● การเกษตรแบบผสมผสาน หมายถึง การเกษตรที่มีการเพาะปลูกและ/หรือมีการเลี้ยงสัตว์หลายๆ ชนิดอยู่ในพื้นที่เดียวกัน โดยกิจกรรมการผลิตแต่ละชนิดสามารถเกื้อกูลประโยชน์ต่อกัน และเป็นการผลิตที่คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและยั่งยืน

● หลักการของการเกษตรแบบผสมผสาน

.....

.....

.....

● ความสำคัญของการเกษตรแบบผสมผสาน

.....

.....

.....

● ลักษณะการผสานกิจกรรมในระบบฟาร์มเกษตรแบบผสมผสาน แบ่งได้ 3 กลุ่มใหญ่ คือ

.....

.....

.....

● การจัดการฟาร์มแบบผสมผสานที่ดี

.....

.....

โสตทัศน์ # 11.2 มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการทำฟาร์ม

มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับสินค้าพืช สัตว์ และสัตว์น้ำ

● มาตรฐานสินค้าเกษตรที่กำหนดภายใต้พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ มาตรฐานบังคับ และมาตรฐานทั่วไป ทั้งนี้มาตรฐานบังคับ และมาตรฐานทั่วไป ประกอบด้วย มาตรฐานระบบ มาตรฐานสินค้า และมาตรฐานข้อกำหนดทั่วไป

● มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับสินค้าพืชของประเทศไทย

.....

.....

● มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับสินค้าพืชของต่างประเทศ

.....

.....

● สินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI): พืช

.....

.....

● มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับสินค้าสัตว์ของประเทศไทย

.....

.....

● มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับสินค้าสัตว์ของต่างประเทศ

.....

.....

● สินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI): สัตว์

.....

.....

● มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับสินค้าสัตว์น้ำของประเทศไทย

.....

.....

● มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับสินค้าสัตว์น้ำของต่างประเทศ

.....

.....

● สินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI): สัตว์น้ำ

.....

.....

โสตทัศน์ # 11.2 การตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์ม (ต่อ)

ระบบการตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์ม

องค์ประกอบของระบบการตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์มรวมถึงมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการทำฟาร์ม ประกอบด้วย

1. หน่วยรับรองระบบงาน (Accreditation Body: AB) คือ หน่วยงานที่มีหน้าที่ให้การรับรองระบบงานแก่หน่วยรับรองและหน่วยตรวจในสาขาต่างๆ เช่น การรับรองผลิตภัณฑ์ การรับรองการบริหารงานคุณภาพ เพื่อให้หน่วยรับรองและหน่วยตรวจไปตรวจสอบและรับรองมาตรฐานให้แก่ ฟาร์ม โรงงาน ผู้ประกอบการในขอบข่ายต่าง ๆ เช่น การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ด้านเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น

2. หน่วยรับรอง (Conformity Assessment Bodies: CAB) คือ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจสอบและออกใบรับรองตามมาตรฐานที่กำหนด

3. หน่วยตรวจ (Inspection Body: IB) คือ หน่วยงานที่ทำการตรวจสอบฟาร์มตามมาตรฐานที่กำหนด และส่งรายงานการตรวจประเมินให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป ทั้งนี้หน่วยรับรองอาจเป็นผู้ตรวจหรือหน่วยตรวจด้วยตนเองก็ได้

รูปแบบและกระบวนการตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์ม

การรับรองมาตรฐานฟาร์มหรือมาตรฐานระบบการผลิตมี 3 รูปแบบ ได้แก่

1) .....

2) .....

3) .....

กระบวนการตรวจสอบรับรองมาตรฐานฟาร์ม

- การรับรองตนเอง
- กระบวนการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS
- การรับรองแบบบุคคลที่ 3 (CAB)

โสตทัศน์ # 12.1 ตลาดผลิตผลฟาร์ม

ตลาดผลิตผลฟาร์ม หมายถึง .....

.....

.....

การตลาดผลิตผลฟาร์ม หมายถึง .....

.....

.....

โสตทัศน์ # 12.2 การจำแนกประเภทตลาดผลิตผลฟาร์ม

การจำแนกประเภทตลาดผลิตผลฟาร์ม			
ตามสถานที่ตั้ง	**ตามลักษณะการซื้อขาย**	**ตามชนิดของผลิตผล**	**ตามผู้ซื้อ**
● ตลาดท้องถิ่น ● ตลาดกลาง ● ตลาดปลายทาง	● ตลาดค้าปลีก ● ตลาดค้าส่ง ● ตลาดส่งออก ● ตลาดประมูล ● ตลาดข้อตกลง ● ตลาดซื้อขายล่วงหน้า	● ตลาดธัญพืช ● ตลาดผักและผลไม้ ● ตลาดปลา ● ตลาดสุกร ● ตลาดไม้ดอกไม้ประดับ ● ตลาดโคกระบือ ● ฯลฯ	● ตลาดผู้บริโภค ● ตลาดองค์การ

โสตทัศน์ # 12.3 หน้าที่การตลาด

หน้าที่การตลาด (marketing functions)		
1. หน้าที่ทางการแลกเปลี่ยน	**2. หน้าที่ทางกายภาพ**	**3. หน้าที่อำนวยความสะดวก**
● การนำสินค้าแลกกับสินค้า ● การซื้อและการขาย	● การเก็บรักษา ● การแปรรูป ● การขนส่ง	● การบริการด้านการเงิน ● การจัดชั้นและมาตรฐานสินค้า ● การให้ข้อมูลข่าวสารการตลาด ● การลดความเสี่ยงภัย

โสตทัศน์ # 12.4 การเปรียบเทียบแนวคิดที่มุ่งขายและแนวคิดที่มุ่งการตลาด

การเปรียบเทียบแนวคิดที่มุ่งขายและแนวคิดที่มุ่งการตลาด

จุดเริ่มต้น	การมุ่งเน้น	วิธีการ	ผลลัพธ์
ผู้ผลิต	ผลิตภัณฑ์	การขายและส่งเสริมการขาย	กำไรจากปริมาณขาย

ก. แนวคิดที่มุ่งการขาย

จุดเริ่มต้น	การมุ่งเน้น	วิธีการ	ผลลัพธ์
ตลาดเป้าหมาย	ความต้องการลูกค้า	ความผสมผสานทางการตลาด	กำไรจากความพึงพอใจของลูกค้า

ก. แนวคิดที่มุ่งการตลาด

โสตทัศน์ # 12.5 การวิเคราะห์ตลาดโดยใช้คำถาม 6Ws และ 1H

การวิเคราะห์ตลาดโดยใช้คำถาม 6Ws และ 1H	
คำถามสำหรับตลาดผู้บริโภค	**คำถามสำหรับตลาดองค์การ**
Who is in the target market? ใครอยู่ในตลาดเป้าหมาย	Who is in the market? ใครอยู่ในตลาดเป้าหมาย
What does the consumer buy? ผู้บริโภคซื้ออะไร	What buying decision do buyers make? ผู้ซื้อตัดสินใจซื้ออะไร
Why does the consumer buy? ผู้บริโภคซื้อทำไม	Why do buyers buy? ผู้ซื้อซื้อทำไม
Who participates in the buying? ผู้มีส่วนร่วมในการซื้อคือใคร	Who participates in the buying process? ผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการซื้อคือใคร
When does the consumer buy? ผู้บริโภคซื้อเมื่อไร	When do buyers buy? ผู้ซื้อซื้อเมื่อไร
Where does the consumer buy? ผู้บริโภคซื้อที่ไหน	What are the major influences on buyers? ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้ซื้อคืออะไร
How does the consumer buy? ผู้บริโภคซื้ออย่างไร	How do buyers make their buying decision? ผู้ซื้อตัดสินใจซื้ออย่างไร

โสตทัศน์ # 12.6 การตลาดเป้าหมาย (STP marketing)

การตลาดเป้าหมาย (STP marketing)

การแบ่งส่วนตลาด (Segmentation) → การกำหนดตลาดเป้าหมาย (Targeting) → การกำหนดตำแหน่งตลาด (Positioning)

โสตทัศน์ # 12.7 ส่วนประสมการตลาด (4Ps)

ส่วนประสมการตลาด (4Ps)			
1. การจัดการผลิตภัณฑ์ (Product)	**2. การจัดการราคา (Price)**	**3. การจัดจำหน่าย (Place)**	**4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion)**
1) ระดับของผลิตภัณฑ์ 2) บรรจุภัณฑ์ 3) ตราสินค้า 4) ฉลาก	กำหนดราคาโดยคำนึงถึง 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ความต้องการของตลาด 2) ต้นทุนของกิจการ 3) คู่แข่งขัน	1) ช่องทางการตลาด ● ช่องทางตรง ● ช่องทางอ้อม 2) การกระจายผลิตผล ● การขนส่ง ● การเก็บรักษา ● อื่นๆ	1) การโฆษณา 2) การขายโดยบุคคล 3) การส่งเสริมการขาย 4) การประชาสัมพันธ์ 5) การตลาดทางตรง

โสตทัศน์ # 13.1 แนวคิดเกี่ยวกับความเสี่ยง

ความเสี่ยง

- **3. สถานการณ์**
  - สถานการณ์แน่นอน
  - สถานการณ์เสี่ยง
    - คาดคะเนความน่าจะเป็นได้
  - สถานการณ์ไม่แน่นอน
    - ไม่สามารถคาดคะเนได้
- **การจัดการความเสี่ยงจะส่งผลประโยชน์ต่อธุรกิจ**
  - 1) ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการดำเนินการของกิจการ 2) ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของกิจการ 3) ทำให้มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงธุรกิจ 4) ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น 5) ทำให้มีการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ 6) ผู้มีส่วนร่วมในกิจการ ได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ 7) ทำให้มีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ
- **ประเภทความเสี่ยง**
  - ด้านกลยุทธ์
  - ด้านตลาด
  - ด้านสภาพคล่อง
  - ด้านเครดิต
  - ด้านปฏิบัติการ
  - ด้านกฎหมาย
  - ด้านเทคโนโลยี
  - ด้านชื่อเสียง
  - ด้านภัยพิบัติ
- **องค์ประกอบการจัดการความเสี่ยง**
  - 1. การตรวจสอบ — เป็นกิจกรรมการให้หลักประกันอย่างเที่ยงธรรมและการให้คำปรึกษา อย่างเป็นอิสระ
  - 2. การควบคุม — ให้เกิดความมั่นใจในการดำเนินงานเพื่อบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์
  - 3. การบริหารความเสี่ยง — เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะเกิดความเสียหายและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- **ผลกระทบของความเสี่ยงส่งผลต่อ**
  - ภาพรวมของกิจการ
  - การตลาด
  - สภาพคล่อง
  - เครดิต
  - ปฏิบัติการ
  - ผลผลิต
  - โอกาส
  - ชื่อเสียง
  - ด้านความมั่นใจของผู้ร่วมทุน
- **ขั้นตอนการจัดการความเสี่ยงตามแนวทาง COSO**
  1. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กร
  2. กำหนดวัตถุประสงค์
  3. ระบุเหตุการณ์
  4. ประเมินความเสี่ยง
  5. ตอบสนองต่อความเสี่ยง
  6. กำหนดกิจกรรมควบคุม
  7. จัดทำระบบสารสนเทศและการสื่อสาร
  8. ติดตามประเมินผล

โสตทัศน์ # 13.2 ความเสี่ยงทางด้านการเกษตรกลยุทธ์และแนวทางการจัดการความเสี่ยงของธุรกิจฟาร์ม

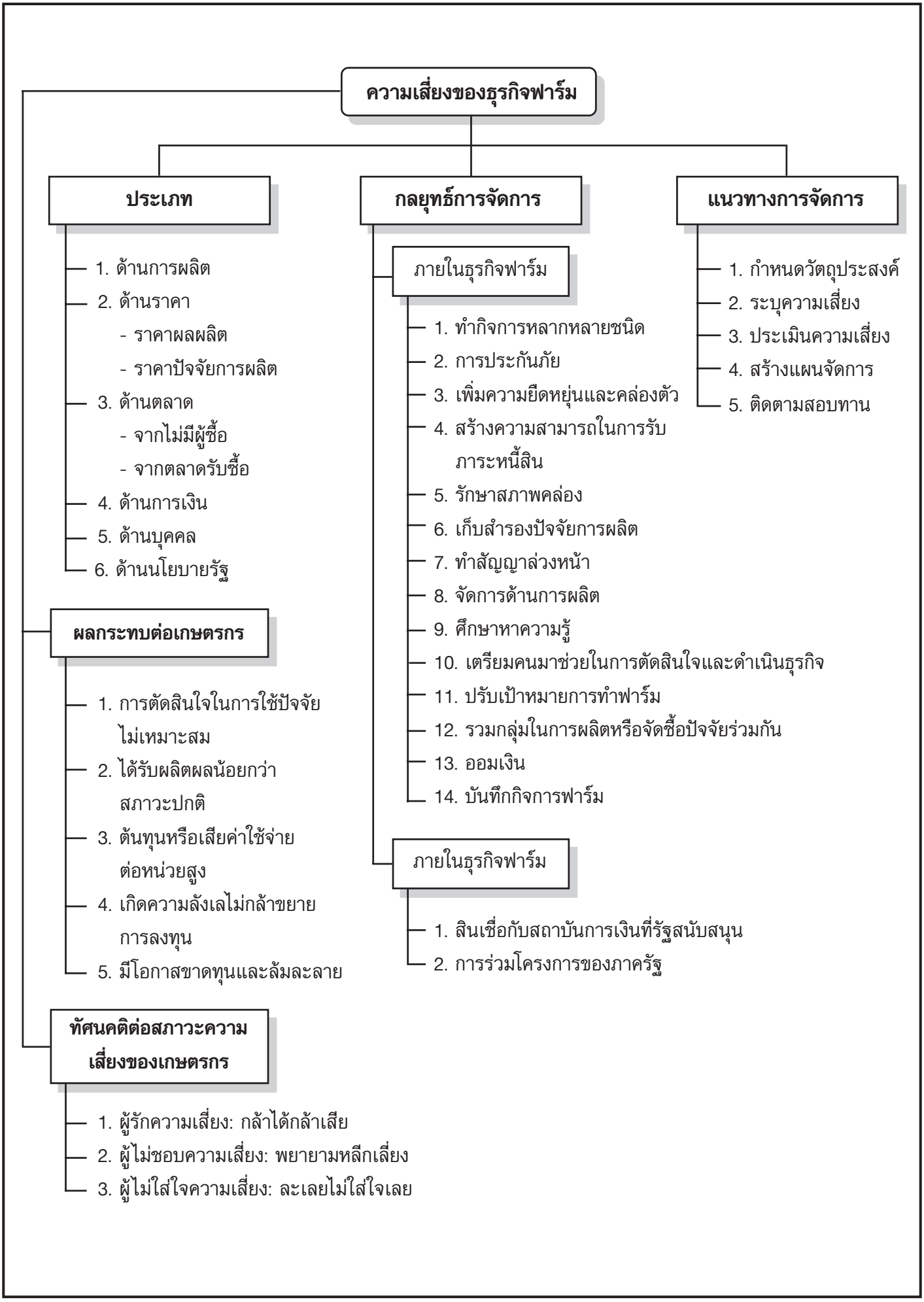

โสตทัศน์ # 14.1 นโยบาย

นโยบาย (policy) หมายถึง .....

.....

.....

ยุทธศาสตร์ (strategy) หมายถึง .....

.....

.....

โสตทัศน์ # 14.2 ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ แผนงาน และโครงการ

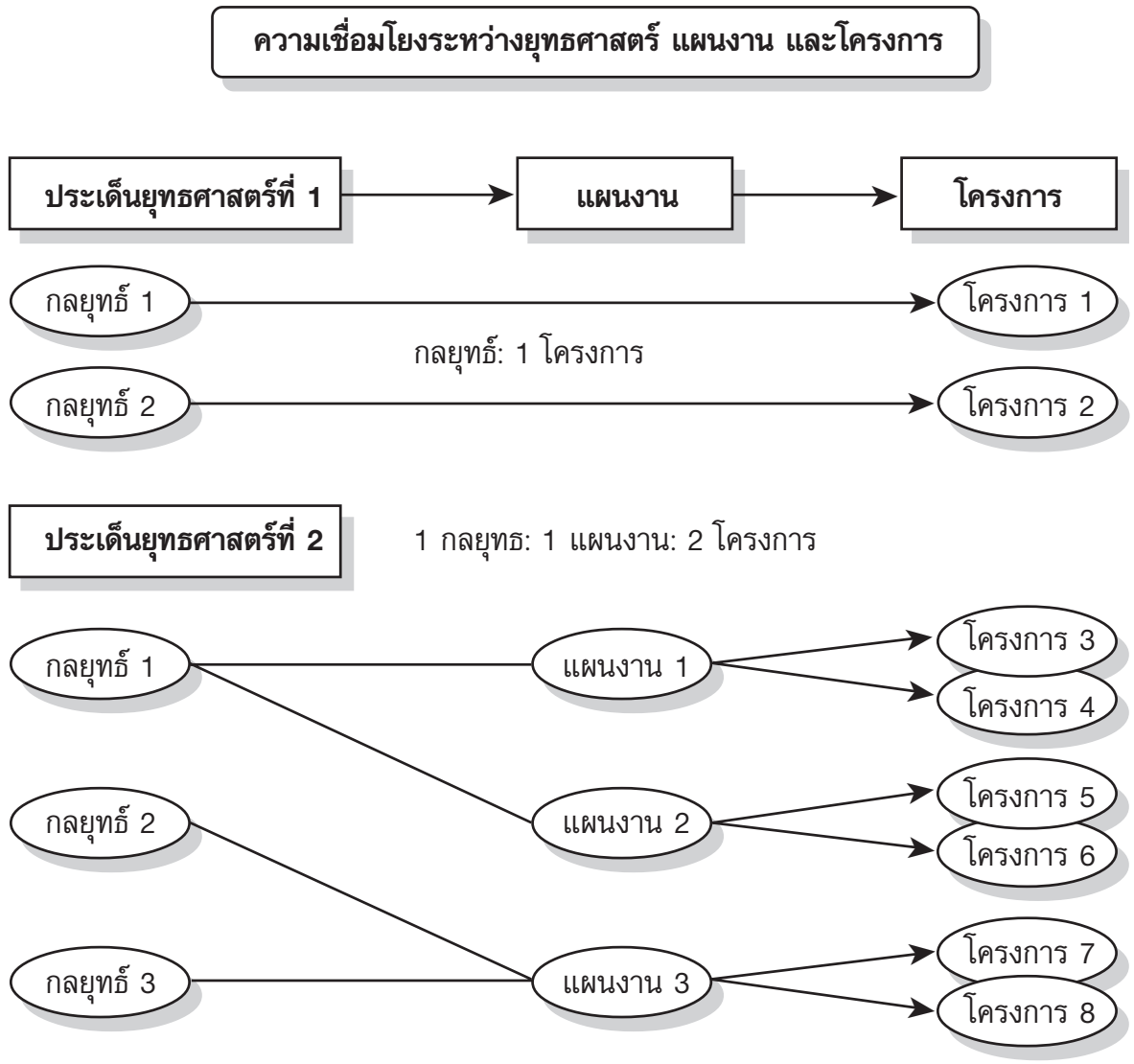

โสตทัศน์ # 14.3 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ 20 ปี

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)	ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)
1. ด้านความมั่นคง 2. ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน 3. ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ 4. ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม 5. ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 6. ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริการจัดการภาครัฐ	1. สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร 2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร 3. เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม 4. บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน 5. พัฒนาระบบบริการจัดการภาครัฐ

โสตทัศน์ # 14.4 แผนพัฒนาและมาตรการพัฒนาการเกษตรเฉพาะด้าน

แผนพัฒนาและมาตรการพัฒนาการเกษตรเฉพาะด้าน

1. ด้านการผลิต	2. ด้านการตลาด	3. ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร
1. การพัฒนาสินค้าเกษตร 2. การปรับสมดุลอุปสงค์กับอุปทาน 3. การพัฒนาระบบส่งเสริมการเกษตร	1. การรับจำนำ 2. การประกันรายได้ 3. การให้สินเชื่อเพื่อชะลอการจำหน่ายผลผลิต 4. การอำนวยความสะดวกทางการค้าและการเชื่อมโยงตลาด	1. การขึ้นทะเบียนเกษตรกร 2. การช่วยเหลือเกษตรกร 3. การพัฒนาเกษตรกร 4. การพัฒนาองค์กรเกษตรกร

โสตทัศน์ # 15.1 ความสัมพันธ์ของการส่งเสริมการเกษตร

ความสัมพันธ์ของการส่งเสริมการเกษตร
การส่งเสริมการจัดการฟาร์ม กับการพัฒนาการเกษตร

- ความสัมพันธ์ในมิติเชิงระดับ
- ความสัมพันธ์ในมิติเชิงเนื้อหาสาระ

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบของระบบการเกษตรกับการจัดการฟาร์ม

1. ขอบเขตของระบบ
2. องค์ประกอบครัวเรือน
3. แผนการดำเนินงานฟาร์ม หรือ แผนปฏิบัติ
4. ทรัพยากรร่วมของฟาร์ม
5. การประกอบการของกิจการ
6. กิจกรรม
7. กระบวนการ
8. การบริการของทั้งฟาร์ม หรือศูนย์บริการทั้งฟาร์ม
9. ค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้างของระบบ
10. มิติด้านเวลา

.....

.....

.....

.....

.....

โสตทัศน์ # 15.1 ความสัมพันธ์ของการส่งเสริมการเกษตร (ต่อ)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการเกษตรในการส่งเสริมการจัดการฟาร์ม

- บุคลากรที่เกี่ยวข้องและตัวเกษตรกร
- ระบบการเมือง
- ระบบเทคโนโลยี
- ระบบการศึกษา
- ระบบนิเวศเกษตรและสิ่งแวดล้อม
- ระบบสังคม
- ระบบเศรษฐกิจ

.....

.....

.....

.....

การดำเนินงานการส่งเสริมการจัดการฟาร์ม

1. การส่งเสริมการจัดการฟาร์มโดยอิงรูปแบบการนำเทคโนโลยีการผลิตไปสู่เกษตรกรเป็นเกณฑ์

.....

.....

.....

2. การส่งเสริมการจัดการฟาร์มโดยอิงเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเกณฑ์

.....

.....

.....

3. การส่งเสริมการจัดการฟาร์มโดยอิงบุคคลเป้าหมายเป็นเกณฑ์

.....

.....

.....

โสตทัศน์ # 15.1 ความสัมพันธ์ของการส่งเสริมการเกษตร (ต่อ)

แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการจัดการฟาร์ม

1. ด้านการผลิตทางการเกษตร

.....

.....

2. ด้านการตลาดสินค้าเกษตร

.....

.....

3. ด้านการพัฒนาเกษตรกรและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

.....

.....

5. ด้านการวิจัยและพัฒนา

.....

.....

6. ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน

.....

.....

7. ด้านอื่นๆ

.....

.....

.....

โสตทัศน์ # 15.2 การจัดการฟาร์มเกษตรทฤษฎีใหม่

กรณีตัวอย่างการจัดการฟาร์มเกษตรทฤษฎีใหม่

1. ข้อมูลทั่วไป

.....

.....

2. การเริ่มค้นกิจการฟาร์ม

.....

.....

3. การจัดการปัจจัยการผลิต

.....

.....

ประเภท	การดำเนินงานฟาร์ม	ผลการดำเนินงาน
1. ที่ดิน		
2. แรงงาน		
3. ทุน		
4. ความรู้ เทคโนโลยี และ ทักษะการประกอบการ		

.....

.....

.....

.....

.....

โสตทัศน์ # 15.3 การจัดการฟาร์มนาแปลงใหญ่

กรณีตัวอย่างการจัดการฟาร์มนาแปลงใหญ่

1. ข้อมูลทั่วไป

.....

.....

2. การเริ่มค้นกิจการฟาร์ม

.....

.....

3. การจัดการด้านการผลิต

.....

.....

4. การจัดการด้านตลาด

.....

.....

5. การจัดการด้านปัญหา

.....

.....

6. การประเมินผลการดำเนินงานของฟาร์ม

.....

.....

7. การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของฟาร์ม

.....

.....

8. จุดเด่นของเกษตรกร

.....

.....

โสตทัศน์ # 15.4 การจัดการฟาร์มโคเนื้อ

กรณีตัวอย่างการจัดการฟาร์มโคเนื้อ

1. ข้อมูลทั่วไป

.....

.....

.....

2. การดำเนินงานด้านการตลาดที่ดีของกรณีตัวอย่างการจัดการฟาร์มโคเนื้อ

- การการดำเนินงานด้านผลิตภัณฑ์ (เนื้อโค)

.....

.....

- การดำเนินงานด้านการกำหนดราคา

.....

.....

- การดำเนินงานด้านการจัดจำหน่าย

.....

.....

- การดำเนินงานด้านการส่งเสริมการตลาด

.....

.....

3. การดำเนินงานด้านการจัดจำหน่าย

.....

.....

.....

4. การดำเนินงานด้านการส่งเสริมการตลาด

.....

.....

.....

โสตทัศน์ # 15.4 การจัดการฟาร์มโคเนื้อ (ต่อ)

ผลการดำเนินงานด้านการตลาดที่ดีของกรณีตัวอย่างการจัดการฟาร์มโคเนื้อ

1. ปัจจัยที่ทำการดำเนินงานด้านการตลาดโคขุนประสบความสำเร็จ

.....

.....

.....

2. ความสำเร็จของสร้างแบรนด์

.....

.....

.....

3. ด้านเศรษฐกิจ

.....

.....

.....

4. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับการดำเนินกิจการของสหกรณ์

.....

.....

.....

<u>แบบประเมินผลตนเองก่อนรับการสอนเสริม</u>

<u>ครั้งที่ 2</u>

<u>ชุดวิชา</u> 90201 การจัดการฟาร์ม

<u>วิธีทำ</u> ขอให้นักศึกษาใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และใส่เครื่องหมาย ✗ หน้าหัข้อที่ผิด

..... 1. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจเป็นการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการทำฟาร์มในรูปของปริมาณของผลผลิตที่ได้รับจากการใช้ปัจจัยการผลิต

..... 2. การวิเคราะห์อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (debt to total assets ratio) เป็นการวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มจากงบแสดงฐานะการเงิน

..... 3. ในการผลิตพืชระยะสั้น ค่าวัสดุ ค่าแรงงาน ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ต่างๆ จัดเป็นต้นทุนผันแปร

..... 4. ค่าเสื่อมราคาพันธุ์สัตว์เป็นองค์ประกอบหนึ่งของต้นทุนการผลิตสัตว์ระยะยาว

..... 5. ปัจจัยการผลิตฟาร์ม ประกอบด้วย ที่ดิน แรงงาน เงินทุน และการประกอบการ เพื่อเข้าสู่กระบวนการผลิตภายในกิจการฟาร์ม

..... 6. ทุน ภายใต้การบริหารจัดการฟาร์ม หมายถึง เงินทุนที่ไว้สำหรับบริหารจัดการภายในกิจกรรมการผลิตและสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กิจการฟาร์ม

..... 7. การจัดการฟาร์มพืชที่ดีต้องมีความรู้และความเข้าใจในกระบวนการผลิตพืชหลายด้าน ได้แก่ การกำหนดระบบการปลูกพืช การจัดการการปลูกพืช การดูแลรักษา การอารักขาพืช การจัดการการเก็บเกี่ยวและหลังการเก็บเกี่ยว และการจัดการควบคุมการผลิตพืช

..... 8. การรับรองมาตรฐานฟาร์มหรือมาตรฐานระบบการผลิตมี 3 รูปแบบ ได้แก่ การรับรองตนเอง การรับรองแบบมีส่วนร่วม และการรับรองแบบบุคคลที่สาม

..... 9. การตลาดเป้าหมาย มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ การแบ่งส่วนตลาด การกำหนดตลาดเป้าหมาย และการกำหนด ตำแหน่งตลาด

..... 10. ส่วนประสมการตลาด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด

..... 11. ความไม่แน่นอน เป็นสถานการณ์ที่เกษตรกรไม่มีทางที่จะคาดคะเนเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องได้เลย

..... 12. เกษตรกรที่มีทัศนคติรักในความเสี่ยงมักเป็นผู้ที่มีความชอบแบบกล้าได้กล้าเสียในการตัดสินใจในการทำธุรกิจฟาร์ม

..... 13. จากแผนยุทธศาสตร์ที่รัฐบาลเป็นผู้กำหนดจะนำมาซึ่งการจัดทำนโยบายด้านการเกษตรของประเทศ

..... 14. การขึ้นทะเบียนเกษตรกรจัดว่าเป็นแผนพัฒนาด้านการตลาดให้แก่เกษตรกร

..... 15. การบริการของทั้งฟาร์ม หรือศูนย์บริการทั้งฟาร์มเป็นองค์ประกอบของระบบการเกษตรกับการจัดการฟาร์ม

..... 16. ภาพลักษณ์เป็นหนึ่งในลักษณะของแนวคิดการสร้างแบรนด์ทางการค้าของ MAX BEEF

<u>เฉลยแบบประเมินตนเองก่อนและหลังการสอนเสริม</u>

<u>ครั้งที่ 2</u>

<u>ชุดวิชา</u> 90201 การจัดการฟาร์ม

ก่อนรับการสอนเสริม	หลังรับการสอนเสริม
1. ✗	1. ✗
2. ✗	2. ✓
3. ✗	3. ✓
4. ✓	4. ✓
5. ✓	5. ✗
6. ✓	6. ✗
7. ✓	7. ✓
8. ✗	8. ✓
9. ✓	9. ✓
10. ✗	10. ✓
11. ✗	11. ✓
12. ✓	12. ✓
13. ✓	13. ✗
14. ✗	14. ✗
15. ✗	15. ✓
16. ✓	16. ✓